

Comentariul operei O scrisoare pierduta de I.L. Caragiale - partea a sasea

Aceasta fractiune rebela care se declara independenta dar solicitata sa fie reprezentata pe listele electorale ale partidului de guvernament, se sprijina pe categoriile de alegatori dezavantajati economic ("dascalimea". "moflujii"). La guvern se raporteaza ca la o transcendentă și violentă imprecăției izvoraste dintr-un sentiment de frustrare filială "Rusine pentru guvernul vitreg (s.n., V.S.), care da unul dintre cele mai frumoase județe ale României prada în ghearele unui vampir!".

Ca și Dumitrache și Leunida ei înțeleg tot în termeni culinari conduita clasei politice: în O noapte furtunoasă: " să nu mai manance nimeni din sudoarea bunioara a unuia ca mine și ca dumneata, care suntem din popor; adică să saza numai poporul la masă, ca el e stăpan. /.../ Cine mananca poporul să meargă la cremenal" la fel, în O scrisoare pierdută definiția termenului de "vampir" implică același binom - a manca și popor ("unul care sugă sangele poporului"), iar terifiantul gotic se reduce la "aoleu". Nemulțumirii se grupează în jurul întreprinzătorului Nae Catavencu, tânăr avocat, care nu are în urbe reputația și nici clientela unui Farfuridi ori Branzovenescu, oameni cu greutate și cu ticuri profesionale, care traduc cutume de mult statornicite: "Eu, am n-am săntălesc pe cineva, la zece fix mă duc în targ" etc).

Pentru că nu-i poate concura în barou, Catavencu, dornic de ascensiune rapidă alege arena publică întemeiază o asociație cu competențe multiple, de fapt fără nici una clară - "Aurora economică română, societatea enciclopedică-cooperativă"- și conduce un ziar - "Răcnetul Carpaților" - care, pe lângă polemicele radicale cu obiect abstract ca cele ale lui Rica Venturiano, strecoară și infonnatii exacte, menite să-i neutralizeze rivalii. Nu în program politic sau doctrina stă forța celor două factiuni care își dispută favorurile guvernului. Ideile lor sunt rudimentare și formulate oximoronic.

Dezbaterea din actul al treilea se încheie printr-o încăierare, pentru că deși nici o idee clară nu a fost rostită simpatizantii celor doi oratori cred cu tărie în justetea opiniilor expuse. Figurantii, "gura-cască", cum îi numește Tipătescu, prind conceptele cu un fel de ureche muzicală le place cum sună dar nu le solicită gândirea Asupra lor, au efect imbatator fraze ca "ori să nu se revizuiască, primesc! dar atunci să se schimbe pe ici pe colo, și anume în punctele esențiale...", sau "industria română e admirabilă, e sublimă, dar lipsește cu desăvârșire". Cuvintele au sensul pe care li-l atribuie personajele: capitalist - locuitor al capitalei.falit- persoana de fală liber-schimbist - schimbarea oportunistă a convingerilor etc.